

היום השמיני – יום השראת השכינה

פרק ט

הקדמה

"אמר רבי חנינא: בעשרים וחמשה בכסלו נגמרה מלאכת המשכן

ועשה מקופל עד אחד בניסן

וכל זמן שהיה מקופל היו ישראל ממללין על משה

לומר: למה לא הוקם מיד? שמא דופי אירע בו"

(פסיקתא רבתי ו, ה)

בפרק ח למדנו על שבעת ימי המילואים בהם חנך משה את הכוהנים לעבודתם.

ימים אלו מתרחשים בתום תקופה ארוכה, בה נעים בני ישראל בין ההתרוממות האדירה במעמד הר סיני

לבין הנפילה הגדולה בחטא העגל. לאחר עליות משה וקבלת לוחות שניים נצטוו בני ישראל על מעשה

המשכן, ואולם, על אף שהושלמה מלאכת המשכן וכליו, עברו מספר חודשים והוא טרם הוקם.

חודשים אלו מלווים בצפייה גדולה, בדריכות עצומה ואף בתהיות - שמא "דופי ארע בו", או שמא לא

התכפר מעשה העגל.

עם הציווי על ימי המילואים, מתגברת הציפייה להשראת השכינה במלוא עצמתה.

ראש חודש ניסן - "היום השמיני" בו נגלה כבוד ה' בישראל - הוא מאורע רוחני ייחודי, ועליו אמרו חז"ל:

"עשר עטרות נטל היום השמיני". פרק ט עוסק ביום הזה, בהמשך לתיאור הקדשת הכוהנים ולכניסת

אהרן, הכהן הגדול, לתפקידו.

בפסוקים א-ה קורא משה את ראשי העם למעמד.

מי הם הקרואים למעמד חנוכת המשכן? (לאיתור שמות בני אהרן ניתן לדפדף לשמות פרק כח)

מה מטרת המעמד? (פס' ד)

א וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: ב וַיֹּאמֶר אֵל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֶגְלֹן בֶּן

בָּקָר לְחֻטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לְפָנַי ה': ג וְאַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבַּר לְאָמֹר קָחוּ שְׁעִיר

עִזִּים לְחֻטָּאת וְעֶגְלֹן וּבָבֶשׂ בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה: ד וְשׂוֹר וְאַיִל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַת לְפָנַי ה' וּמִנְחָה

בְּלוֹלָה בְּשֶׁמֶן כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֱלֵיכֶם:

לאחר לימוד פרקים א-ז התלמידים מכירים את שמות הקרבנות.

נוכל לבקש מהם למפות בטבלה – כל קרוא לטקס, ואלו קרבנות עליו להביא עימו

אפשר לבקש מהתלמידים להכין הזמנות לטקס - לאחד מראשי הקרואים, או לבני העם

רש"י מדגיש את סיבת הקריאה של הזקנים לשמיעת דבריו לאהרן ולבניו

ולזקני ישראל להשמיעם שעל פי הדבור אהרן נכנס ומשמש בכהונה גדולה ולא יאמרו מאליו נכנס

בכך ממשיך רש"י את הפסוק האחרון בפרק ח, המלמדנו כי כל פעולות הכהנים נעשו על פי ציווי הקב"ה למשה - "ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ה' ביד משה".

גם בני ישראל עושים בדיוק כדברי משה (פס' ה-ו):

ה ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה':
ו יאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה':

לאחר שכולם מכונסים במעמד וכל הקרבנות הובאו – צריכה להתחיל העבודה.

היום הזה הוא "היום השמיני". מי יעשה את עבודת הקרבנות?

ו יאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם
ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ה':

כל קרבנות היום השמיני נעשים על ידי אהרן. השארת השכינה - תלויה בעבודתו.

*

בפס' ח-כא התורה מתארת את עבודת הקרבנות של אהרן ביום השני. ראשונה הוא עושה את קרבנותיו
ולאחר מכן את קרבנות העם. נציין זאת בפני התלמידים, אך לא נלמד את הפסוקים כסדרם.

*

התגלות כבוד ה' (פס' כב-כד)

עם סיום מעשה הקרבנות אהרן עושה פעולה נוספת לפני שיורד מהמזבח

וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והשלים.

איזו ברכה ברך אהרן? נוכל להיעזר בפירוש רש"י.

אהרן ברך את העם בברכת כוהנים. בברכה זו מברכים הכהנים את העם שיזכו לברכה, לנשיאת חן
ולהארת פנים מאת ה'. אפשר לומר בקול את נוסח הברכה עם התלמידים.

ויברכם - ברכת כהנים יברכך יאר ישא:

לאחר שירד אהרן מהמזבח חזרו משה ואהרן ונכנסו לאהל מועד. בצאתם, ברכו את העם ברכה נוספת.

כג וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶל אֱהֱל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם

גם את תוכנה של ברכה זו נלמד בעזרת פירוש רש"י

ויצאו ויברכו את העם - אמרו ויהי נועם ה' אלהינו עלינו - יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם לפי שכל ז' ימי המלוואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום - לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה: משה רבינו, כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל!
לכך אמר להם: זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה',
אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו!

לאחר סיום מעשה הקרבנות וברכות משה ואהרן – שרתה השכינה!
כיצד התגלה כבוד ה' מה היתה תגובת העם?

וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם:

וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנֵי ה'

וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים

וַיֵּרָא כָּל הָעָם

וַיִּרְאוּ

וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם: